

Invazīvie svešzemju organismi Baltijas jūrā, to
provizoriskais saraksts un monitoringa
nepieciešamība

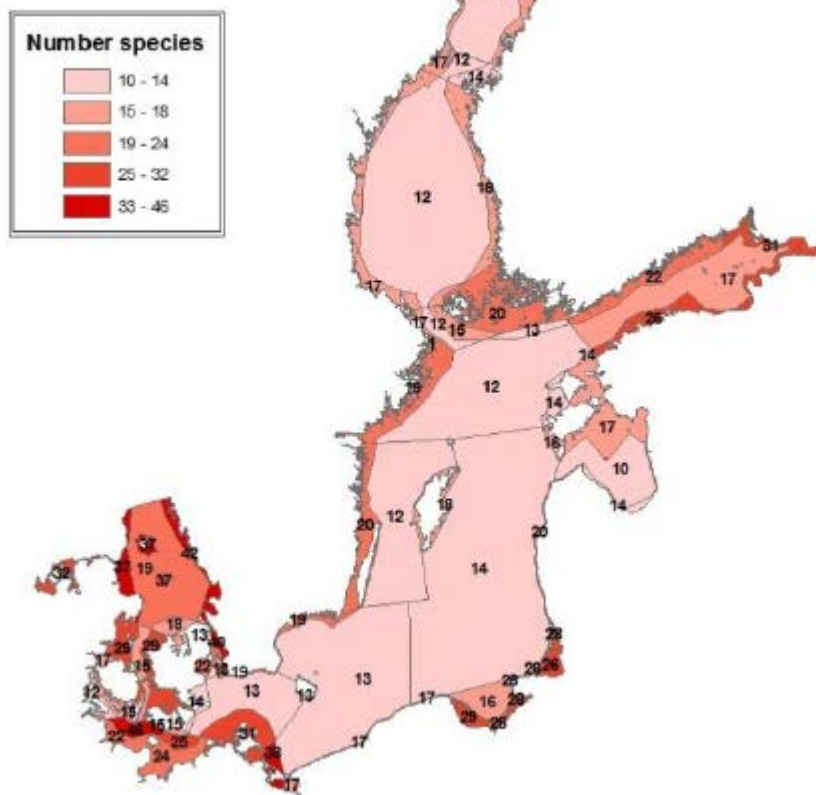
Solvita Strāķe, Anda Ikauniece
Latvijas Hidroekoloģijas institūts

Datu avoti

- «Information system on aquatic non-indigenous and cryptogenic species (AquaNIS)» ietver Baltijas jūras svešzemju sugu sarakstu;
- Eiropas DAISIE datubāze;
- NOBANIS datubāze;
- Zinātniskās publikācijas;
- HELCOM svešo sugu saraksts;
- nacionālie eksperti

Baltijas jūras svešzemju sugas

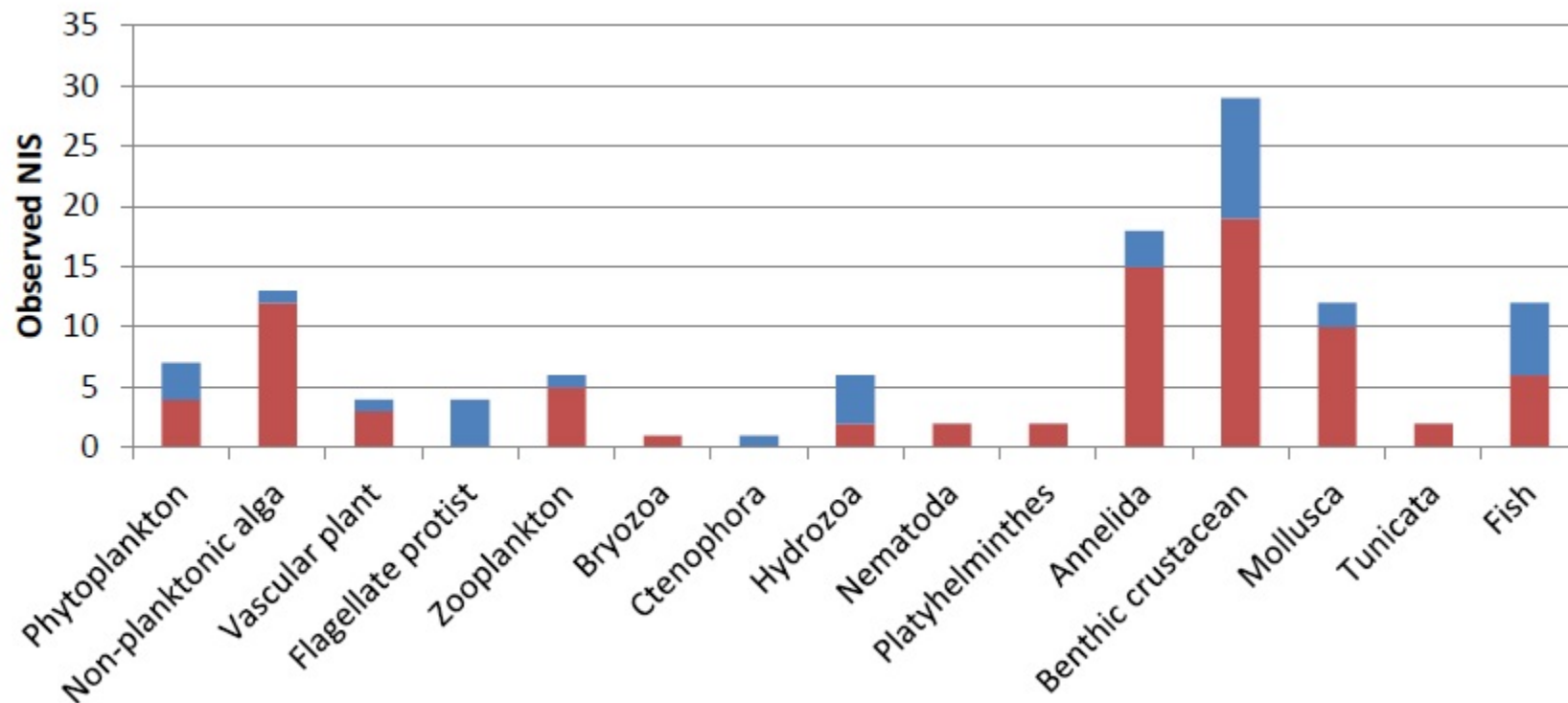
Kopš 1800-to gadu sākuma Baltijas jūrā reģistrētas 118 svešzemju sugas.

Tikai maza svešzemju sugu daļa kļūst invazīvas.

Ekoloģiskā ietekme dokumentēta tikai 43 svešzemju sugām, kas ir mazāk par 50% no visām reģistrētajām sugām.

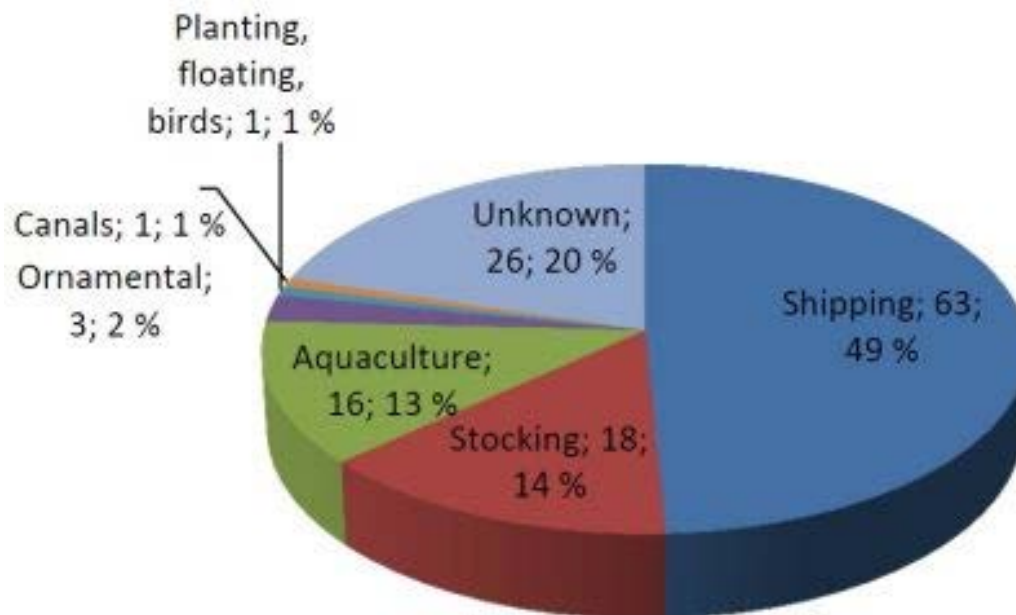
Svešzemju sugu izplatība Baltijas jūrā
2012.gadā (HELCOM, 2013)

Svešzemju sugu skaits dažādās taksonomiskās grupās

OBSERVED NON-INDIGENOUS AND CRYPTOGENIC SPECIES IN THE BALTIC SEA
(*HELCOM Baltic Sea Environment Fact Sheet 2012*)

Izplatītākie svešzemju sugu ierašanās ceļi Baltijas jūrā

OBSERVED NON-INDIGENOUS AND CRYPTOGENIC SPECIES IN THE BALTIC SEA
(*HELCOM Baltic Sea Environment Fact Sheet 2012*)

Definīcijas

(MSFD TG2 Report Non-indigenous species, 2010)

- Svešzemju sugas ir sugas, kuras introducētas ārpus sava dabiskā izplatības areāla cilvēka aktivitāšu rezultātā
 - (izplatība dabiskā ceļā ... netiek kvalificēta kā svešzemju suga).
- Invazīvas svešzemju sugas – sastopamo svešzemju sugu apakšgrupas sugas, kuras ir izplatījušās, izplatās vai ir pierādījušas savu spēju izplatīties citur, un kurām ir negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ekosistēmas funkcionēšanu, sociāli ekonomiskām vērtībām un/vai cilvēku veselību invadētajā reģionā.
- Kriptogēnās sugas – sugas, kuru izcelšanos nav iespējams attiecināt ne kā vietēju, ne kā svešu.

Svešzemju sugu skaits Latvijas jūras ūdeņos

- Jūras vides sākotnējā novērtējumā (2012) Latvijas ūdeņos sastopamas 35 svešzemju sugas;
- Saraksts tiks papildināts pēc zinātniskajos projektos iegūto rezultātu apstrādes.

Baltijas jūras svešzemju sugu saraksts tiek veidots dažādu darba grupu ietvaros:

- HELCOM Ballast Water Road Map
- HELCOM HABITAT
- HELCOM MONAS
- HELCOM HOLAS
- HELCOM CORESET

Invazīvo svešzemju sugu saraksts Baltijas jūrā

- Šobrīd nav īpaša Baltijas jūras invazīvo sugu saraksta, jo nav izveidoti kritēriji, kā noteikt sugu invazīvumu;
- Līdz šim zināmās metodes, lai noteiktu svešzemju sugu risku kļūt par invazīvu sugu balstījās tikai uz ekspertu vērtējumu, iekļaujot lielu subjektivitāti;
- 2015.gada augustā tika izveidota HELCOM eksperta darba grupa, kura izstrādā kritērijus Baltijas jūras kaitīgo sugu saraksta veidošanai Balasta ūdeņu konvencijas ietvaros.

Invazīvās sugas Baltijas jūras Latvijas ūdeņos

- Dinoflagellāts *Prorocentrum minimum*
- Planktona vēzītis *Cercopagis pengoi*
- Apaļais jūrasgrundulis *Neogobius melanostomus*
- Ķīnas cimdiņkrabis *Chinese mitten crab*
- Dubļu krabis *Rhithropanopeus harrisi*
- Amfipods *Gammarus tigrinus*
- Eiropas akmeņu garnele *Palemon elegans*
-???

MAERSK LINE